

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania T. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Krakowie
z udziałem zainteresowanych: J. S. i R. Sp. z o.o.
o przeniesienie odpowiedzialności na członka zarządu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 listopada 2024 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 20 lutego 2023 r., sygn. akt III AUa 929/18,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Krakowie wydał 29 grudnia 2016 r. decyzję nr [...], na mocy której przeniósł na T. S. Prezesa Zarządu R. sp. z o.o. z siedzibą w K. odpowiedzialność za zaległości składkowe ww. spółki w łącznej kwocie 52.694,77 zł, w tym na:

- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za grudzień 2010 r., styczeń 2011 r., luty 2011 r., marzec 2011 r., luty 2016 r., marzec 2016 r. w łącznej kwocie 30.739,59 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę w kwocie 17.651,00 zł liczonymi na dzień 29 grudnia 2016 r.;

- ubezpieczenie zdrowotne za styczeń 2011 r., luty 2011 r., marzec 2011 r., luty 2016 r., marzec 2016 r. w łącznej kwocie 2.755,42 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę w kwocie 1.327,00 zł liczonymi na dzień 29 grudnia 2016 r.;

- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za luty 2016 r. i z marzec 2016 r. w łącznej kwocie 214,76 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę w kwocie 7 zł liczonymi na dzień 29 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 14 marca 2018 r. (sygn. akt VII U 815/17) wydanym w sprawie T. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Krakowie przy uczestnictwie J. S. i R. sp. z o.o. o przeniesienie odpowiedzialności na członka zarządu w punkcie I wyroku oddalił odwołanie, a w punkcie II wyroku zasądził od T. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Krakowie kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji T. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie, Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 20 lutego 2023 r. (sygn. akt III AUa 929/18):

I. oddalił apelację;

II. zasądził od T. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Krakowie kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wywiódł pełnomocnik T. S. zaskarżając judykat w całości, zarzucając rozstrzygnięciu:

1. rażące naruszenie przepisów postępowania procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

- art. 316 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w skutek czego Sąd Apelacyjny ocenił stan sprawy na dzień wydania skarżonej decyzji o przeniesieniu odpowiedzialności pomijając późniejsze zdarzenia faktyczne zaistniałe przed dniem zamknięcia rozprawy, skutkujące wygaśnięciem zobowiązania spółki z tytułu zaległości składkowych przed datą orzekania, których dotyczyła decyzja;

- art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, że w dniu wydania decyzji o przeniesieniu odpowiedzialności za zaległości składkowe R. sp. z o.o. na jej członka zarządu istniał stan bezskutecznej egzekucji z majątku spółki, pomimo iż w aktach sprawy

znajdowały się sprawozdania finansowe spółki za 2015 i 2016 rok, dokumentujące odmienny stan rzeczy,

2. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 116 § 1 ordynacji podatkowej w związku z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię w skutek czego Sąd uznał, że stwierdzenie bezskuteczności egzekucji wobec majątku spółki jest stanem niezmiennym i późniejsza zmiana kondycji finansowej spółki, umożliwiającą skuteczną egzekucję z majątku spółki zaległości składkowych pozostaje bez znaczenia dla wydania decyzji w sprawie przeniesienia odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki kapitałowej na jej członka zarządu, w szczególności gdy pomiędzy postanowieniem o stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji z majątku spółki, a wydaniem decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej mija znaczny okres, tym wypadku 3 lata.

W konsekwencji stawianych zarzutów, skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c.;

ewentualnie,

2. uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w innym składzie, a w przypadku stwierdzenia podstaw - uchylenie w całości również zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie i przekazanie sprawy do rozpoznania temu sądowi;

3. przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania;

4. zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

5. rozpoznanie sprawy również pod nieobecność pełnomocnika skarżącego.

Jako podstawę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w świetle art. 398⁹ § 1 k.p.c., skarżący zaznaczył, że w jego ocenie w sprawie występuje konieczność rozważenia następujących istotnych zagadnień prawnych:

- czy art. 316 § 1 k.p.c. ma zastosowanie w przypadku postępowania sądowego wywołanego odwołaniem zobowiązanego od decyzji organu rentowego w sprawie przeniesienia odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki

kapitałowej na jej członka zarządu, tj. czy sąd orzekający w sprawie obowiązany jest brać pod uwagę stan faktyczny istniejący w dacie wydania zaskarżonej decyzji czy też w dacie orzekania, jeśli w dacie orzekania nie istnieje zobowiązanie, którego dotyczyła zaskarżona decyzja?

- czy prawidłowa jest wykładnia art. 116 § 1 ordynacji podatkowej, sprowadzająca się do tego że ustalenie istnienia przesłanki bezskuteczności egzekucji z majątku spółki, zachowuje aktualność pomimo znacznego oddalenia czasowego pomiędzy stwierdzeniem bezskuteczności egzekucji a wydaniem decyzji w sprawie przeniesienia odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki kapitałowej na jej członka zarządu, nawet jeśli przed wydaniem decyzji doszło do zmiany sytuacji finansowej spółki, w stopniu umożliwiającym przynajmniej częściową spłatę zadłużenia przez spółkę?

W odpowiedzi na wywiedzioną w niniejszym postępowaniu skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Pismem z 9 sierpnia 2023 r. pełnomocnik skarżącego uzupełnił skargę kasacyjną poprzez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 52.694,77 zł.

Następnie pismem z 19 lipca 2023 r. pełnomocnik skarżącego uzupełnił skargę kasacyjną poprzez złożenie uzasadnienia wniosku o przyjęcie przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, wywiedziona w niniejszej sprawie, nie kwalifikuje się do przyjęcia i jej dalszego, merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Strona skarżąca, formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Należy więc przypomnieć, że powołując się na przesłankę, jaką jest istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, należy w uzasadnieniu wniosku sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu – czego strona skarżąca w ogóle nie uczyniła. Zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń; 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu; 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy

rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11, Legalis nr 490620; tak też postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, Legalis nr 797138; z 27 lutego 2019 r., I CSK 447/18, Legalis nr 1880000 i 28 stycznia 2021 r., III PSK 19/21, Legalis nr 2528902). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, Legalis nr 261010; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, Legalis nr 158082; z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, Legalis nr 174062; z 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18, Legalis nr 1875501; z 12 lutego 2021 r., IV CSK 437/20, Legalis nr 2555688 oraz z 9 marca 2021 r., III CSK 219/20, Legalis nr 2540231). Ponadto "istotne zagadnienie prawne" jest istotne w tym znaczeniu, że nie było dotychczas rozważane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a zatem jego rozstrzygnięcie miałoby znaczenie dla praktyki orzeczniczej sądów - tylko wtedy wykazany zostałby publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej, której podstawowym celem jest wkład w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni (postanowienia Sądu Najwyższego: z 3 kwietnia 2008 r., II PK 351/07, Legalis nr 170164; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, Legalis nr 1781391 i z 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, Legalis nr 1781827). Istotne zagadnienie powinno się charakteryzować "nowością", która uzasadniałaby potrzebę jego analizy ze strony Sądu Najwyższego (T. Szanciło (red.), Kodeks

postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1–458¹⁶. Tom I. Wyd. 2, Warszawa 2023). Strona skarżąca nie sprostала powyższym wymaganiom.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie zasądzono przy tym kosztów postępowania kasacyjnego od strony przegrywającej - organ rentowy nie wnosił bowiem o zasądzenie kosztów zastępstw procesowego – w przypadku odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[SOP]

r.g.